

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/75/2023
Identifikačné číslo spisu:	4407205901
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4407205901.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Rímskokatolíckej cirkvi, Biskupstvo Nitra, Námestie Jána Pavla II. č. 7, IČO: 35 593 008, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Petruška & partners s.r.o., Nitra, Kupeckého 18, IČO: 47 254 882, proti žalovanému LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP č. 8, IČO: 36 038 351, o vydanie nehnuteľných vecí, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 10C/92/2007, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. decembra 2022 sp. zn. 7Co/87/2022, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre z 15. decembra 2022 sp. zn. 7Co/87/2022 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky (ďalej „súd prvej inštancie“) z 30. júna 2022 č. k. 10C/92/2007-1252, ktorým žalobu o vydanie nehnuteľných vecí zamietol; žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 5 ods. 1 až 3 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 161/2005 Z. z.“). Na základe vykonaného dokazovania ustálil, že žalobkyňa resp. jej právny predchodca si neuplatnili zákonným spôsobom právo na vydanie nehnuteľnosti, čím došlo k jeho preklúzii. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v prípade pôvodnej žalobkyne išlo o cirkevnú organizáciu s prideleným IČO, ktorá vznikla dňa 21. decembra 1976, ktorej Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vystavilo dňa 15. júla 2005 potvrdenie o právnej subjektivite. Dňa 14. februára 2008 bola vyhlásená Apoštolská konštitúcia Slovachiae Scrorum Antistites o vzniku diecéz a o zmene hraníc a mien diecéz a cirkevných provincií, na základe čoho došlo k zmene označenia Bratislavsko - trnavskej arcidiecézy na Trnavskú arcidiecézu, ktorá má právnu kontinuitu po Bratislavsko - trnavskej arcidiecéze a je tým istým subjektom, ktorý bol zriadený Apoštolskou konštitúciou Qui Divino z 30. októbra 1977. Podľa vyhlásenia o právnej subjektivite Slovenských cirkevných útvarov latinského obradu z 12. júna 2009, sú na území Slovenskej republiky

dve metropolitné arcidiecézy a to Bratislava a Košice, šesť diecéz a to Trnava, Nitra, Žilina, Banská Bystrica a Rožňava, pričom každý z týchto cirkevných útvarov má plnú právnu subjektivitu na svojom území. Trnavská arcidiecéza má teda vlastnú právnu subjektivitu iba na jej aktuálne určenom území. Novými právnickými subjektmi cirkvi schopnými spravovať majetky nachádzajúce sa na jej vlastnom území a majúcimi práva a povinnosti voči štátnym orgánom, je každý jeden z ôsmich cirkevných útvarov a to Bratislava, Košice, Nitra, Žilina, Spiš, Rožňava, Banská Bystrica a Trnava. Výzva na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam a na vydanie nehnuteľných vecí nachádzajúcich v katastrálnom území Chľaba bola pôvodnou žalobkyňou doručená žalovanému dňa 21. apríla 2006, ktorá obsahovala aj konštatovanie, že nehnuteľnosti boli pôvodne v pozemkovej knihe zapísané v prospech cirkevnej právnickej osoby Ostrihomská kapitula a prešli do vlastníctva štátu z dôvodu uvedeného v ustanovení § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na medzinárodnú dohodu z januára 1928 uzatvorenú medzi Česko - Slovenskou republikou a Svätou stolicou s názvom „Modus Vivendi“ platnú od 2. februára 1928, podľa ktorej sa zúčastnené strany dohodli, že žiadna diecéza Česko - Slovenskej republiky nebude presahovať štátne hranice a bude uzatvorená dohoda o novom ohrazení a dotáciách diecézám. V tejto súvislosti sa zaoberal otázkou, či Rímskokatolícka cirkev je právnym nástupcom po Ostrihomskej kapitule a s odkazom na rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít (sp. zn. 3Cdo/119/2002, 2Cdo/208/2002, 3Cdo/200/2010, II. ÚS 42/2011, IV. ÚS 216/2011, III. ÚS 373/2012) dospel k záveru, že právnym nástupcom vo vlastníctve všetkých nehnuteľností Rímskokatolíckej cirkvi, ktoré sú zapísané pozemno-knižne na zahraničné právne subjekty a nachádzajú sa na území Slovenskej republiky je príslušné biskupstvo, na území ktorého sa nehnuteľnosti nachádzajú. Poukázal na Apoštolskú konštitúciu „Slovachiae Scrorum Antistites“ o vzniku diecéz a zmene hraníc a mien diecéz a cirkevných provincií zo 14. februára 2008, na základe ktorej vznikla Bratislavsko - trnavská arcidiecéza a boli zriadené nové diecézy. Konštatoval, že právne nástupníctvo z pôvodnej žalobkyne Rímskokatolíckej cirkvi, Biskupstvo Nitra, bolo preukázané potvrdením Ministerstva kultúry Slovenskej republiky zo 16. marca 2009 o právnej subjektivite Rímskokatolíckej cirkvi, Biskupstvo Nitra (sp. zn. 1Cdo/87/2010, 5Cdo/139/2010).

3. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou, či výzva pôvodnej žalobkyne na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam z 13. apríla 2006 adresovaná a doručená žalovanému dňa 21. apríla 2006, spĺňa alebo nespĺňa minimálne náležitosti určitosti výzvy spôsobilej vyvolať účinky vymedzené v zákone č. 161/2005 Z. z.. S poukazom na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít konštatoval, že pre svoju platnosť musí výzva obsahovať označenie príslušnej pozemno-knižnej vložky a katastrálneho územia. Podľa právneho názoru vyplývajúceho z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 12/2010 zo 7. júla 2010, pre splnenie požiadavky určitosti výzvy je potrebná minimálna konkretizácia nehnuteľnosti označením pozemno-knižnej vložky a katastrálneho územia. Konštatoval, že žalobkyňa, resp. jej právna predchodkyňa si zákonom stanoveným spôsobom neuplatnila svoje právo včas, teda do 30. apríla 2006, čo má za následok preklúziu, teda zánik práva. Výzva pôvodnej žalobkyne zo 13. apríla 2006 adresovaná a doručená žalovanému neobsahuje údaj čísla pozemno-knižnej vložky, ktorý nedostatok žalobkyňa, resp. jej právna predchodkyňa neodstránila včas, teda do 30. apríla 2006, preto súd prvej inštancie žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“).

4. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. decembra 2022 sp. zn. 7Co/87/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyňi v plnom rozsahu.

5. Odvolací súd v odôvodnení skonštatoval správne zistenie skutkového stavu, ako aj správne právne posúdenie, vrátane vyčerpávajúceho odôvodnenia, s ktorými právnymi závermi, ako aj s jeho odôvodnením sa stotožnil. Na doplnenie a potvrdenie správnosti záverov uvedených súdom prvej inštancie vo vzťahu k výzve v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., zdôraznil, že nie je možné upustiť od požiadavky určitosti tejto výzvy ako jednostranného právneho úkonu. Určitosť je podmienka platnosti takejto výzvy v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka, avšak vzhľadom na skutočnosť, že v ustanovení § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. nie je bližšie vymedzený obsah pojmu „výzva a

náležitosti“, musí sa stanovenie minimálnych kritérií požadovaných na jej platnosť spravovať takým výkladovým pravidlom, ktoré sleduje naplnenie účelu zákona. Pri stanovení týchto minimálnych kritérií pre určitosť a teda aj platnosť výzvy na vydanie nehnuteľných vecí, nesmie byť opomenuté ani to, či obsah výzvy je spôsobilý vyvolať zákonodarcom zamýšľané účinky a rovnako nemožno opomenúť a treba prihliadnuť na konkrétne okolnosti vecí, vrátane subjektu oprávnenej a povinnej osoby. Pri výzve oprávnenej osoby podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., nie je možné upustiť od požiadavky minimálnej konkretizácie nehnuteľností, ku ktorým si oprávnená osoba uplatňuje reštitučný nárok a zároveň nie je možné upustiť od uvedenia dôvodu, o ktorý svoj nárok opiera. Požiadavka minimálnej konkretizácie nehnuteľností, splnenie ktorej je podmienkou pre určitosť výzvy na vydanie nehnuteľných vecí je splnená vtedy, ak je v nej označená príslušná pozemno-knižná vložka a katastrálne územie (I. ÚS 12/2010, III. ÚS 373/2012). Ďalej odvolací súd poznamenal, že pre splnenie požiadavky určitosti výzvy okrem presnej špecifikácie nehnuteľností by postačoval len odkaz na katastrálne územie a pozemno-knižnú vložku, alebo len pripojenie listín. Ak by k výzve na vydanie nehnuteľných vecí bola bližšia špecifikácia nehnuteľností a predloženie listinných dokladov doplnených neskôr, avšak najneskôr do 30. apríla 2006, tak by bol nedostatok určitosti zhojený, ale len za predpokladu, že z obsahu výzvy posudzovanom v kontexte s ostatnými listinami by bol zrejmý rozsah uplatňovaného reštitučného nároku. Za takúto výzvu nemožno považovať výzvu žalobkyne, ktorou vyzvala žalovaného na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v katastrálnych územiach, v ktorých uvedené nehnuteľnosti vlastní alebo ich spravuje, okrem tých, na vrátenie ktorých ho už vyzvala jednotlivými konkrétnymi výzvami. V zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel odvolací súd teda k záveru, že tento právny úkon žalobkyne nebol určitý a nekonkretizoval ani dôvody navrátenia vlastníctva, keď poukázanie na ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. nie je postačujúce, preto uvedená výzva nespĺňa zákonom požadované jej náležitosti. Žalobkyňa si teda v zákonnej lehote neuplatnila svoje právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam právne aprobovaným spôsobom, preto jej právo v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. zaniklo.

6. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Tvrdila, že svojvoľným postupom súdov nižšej inštancie jej bolo znemožnené uskutočnenie patriaceho procesného práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesúhlasila s posúdením výzvy na navrátenie nehnuteľného majetku. K veci samej uviedla, že vyzvala žalovaného výzvou z 13. apríla 2006, doručenou povinnej osobe - žalovanému dňa 21. apríla 2006 s názvom „Výzva na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam a na vydanie nehnuteľných vecí“ v katastrálnom území Chľaba, pričom v reštitučnej výzve žalobkyňa označila reštitučný zákon, na základe ktorého si uplatnila svoj reštitučný nárok. Taktiež označila žalovaného ako povinnú osobu v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., ako aj preukázala, že je oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. Uviedla názov katastrálneho územia, v ktorom žiada vydať nehnuteľnosti.

7. Pri spracovaní reštitučnej výzvy v danom prípade objektívne nemohla vychádzať z pozemno-knižnej vložky z dôvodu, že táto bola na základe skutočností vis major zničená vojnovými udalosťami. Tieto skutočnosti výslovne uviedla už v reštitučnej výzve z 13. apríla 2006, pričom predložila všetky relevantné a dostupné doklady.

8. Dovolateľka ďalej dôvodila, že náležitosti výzvy k vydaniu nehnuteľností vymedzuje zákon č. 161/2005 Z. z. len po formálnej stránke (písomná forma) a nie po obsahovej stránke. S poukazom na ustanovenie § 34 Občianskeho zákonníka, následne dôvodila, že požiadavka písomnej výzvy podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. nie je obsahom práva na vydanie nehnuteľných vecí, ale len podmienkou vzniku nároku na vydanie vecí, ktorou sa tento nárok zakladá. Poukázala na materiálne hodnoty právneho štátu uvedené najmä v čl. 1 ods. 1 ústavy, ako aj na rozhodnutia ústavného súdu (PL. ÚS 12/01, m. m. I. ÚS 10/98, I. ÚS 17/99, I. ÚS 44/99, I. ÚS 54/02), princíp právnej istoty a spravodlivosti (II. ÚS 48/97, II. ÚS 34/95) a ústavno-konformný výkladom právnych predpisov vo vzťahu k interpretácii a aplikácii právnych predpisov. V tejto súvislosti zdôraznila, že za predpokladu, že si oprávnená osoba v lehote do 30. apríla 2006 uplatnila písomne nárok, je takéto uplatnenie postačujúce, pričom týmto uplatnením došlo k vzniku nároku na navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Zároveň je potrebné v danom prípade prihladiť na fakt, že v k.ú. E. bola počas vojnových udalostí zničená všetka dokumentácia týkajúca sa pozemkových kníh. Oprávnená osoba si svojou písomnou výzvou a predloženými dokumentmi uplatnila právo na navrátenie vlastníctva, preto jej nárok na navrátenie týmto uplatnením vznikol. Doplnenie ďalších náležitostí k výzve mohlo byť účinné aj po uplynutí lehoty na podanie výzvy. Na základe uvedeného konštatovala, že oprávnená osoba si písomnou výzvou, ktorú zaslala povinnej osobe do 30. apríla 2006 zabezpečila vznik nároku na vydanie vecí, pričom následne už pri existencii tohto práva mohla predmetnú výzvu doplniť z dôvodu, že zákon č. 161/2005 Z. z. obsah výzvy po stránke obsahovej nešpecifikuje. Akcentovala, že číslo pozemno-knižnej vložky nemala ako v písomnej výzve uviesť, keďže tá bola zničená vojnovými udalosťami, teda už neexistovala a objektívne tento údaj oprávnená osoba nemohla uviesť. Podotkla, že vlastníkom nehnuteľností pred dobou neslobody (1948-1989) jednoznačne bola, čo aj v samotnej reštitučnej výzve preukázala. Navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Predložila návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie.

9. Žalovaný vo vyjadrení k uplatneným dovolacím dôvodom uviedol, že súdy nižšej inštancie sa s predmetom sporu riadne zaoberali a uplatnený nárok posúdili komplexne, ako aj zodpovedali všetky právne významné skutočnosti. Podľa jeho názoru, žalobkyňa v dovolaní neuviedla, ktoré konkrétne procesné práva jej boli porušené, resp. v čom súdy pochybili. K namietanému svojvoľnému postupu súdu pri posúdení náležitostí reštitučnej výzvy podotkol, že tak ako žalobkyňa očakávala pre seba priaznivý rozsudok, tak opäť aj žalovaný očakával pre neho priaznivý rozsudok, keďže reštitučnými zákonmi sa neposkytuje ochrana vlastníckeho práva ako jedného zo základných ľudských práv, ale vlastnícke právo sa za splnenia určitých podmienok nevracia, pričom takéto navrátenie musí byť uskutočnené v súlade so zákonom a zaužívanou súdnou praxou, ktorá dala jednoznačne odpoveď aj na náležitosti výzvy na navrátenie a vydanie vlastníctva.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobkyňa dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné.

11. V danom prípade v podanom dovolaní žalobkyňa uplatnila dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP, pričom vec prejednávajúci senát považoval v tomto prípade za opodstatnené dať prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pred procesným prieskumom (pozri obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/198/2019, 4Cdo/200/2019, 4Cdo/36/2020, 8Cdo/28/2017).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Dovolateľka nastolila právnu otázku, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právneho záveru, či výzva na vydanie nehnuteľností podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 161/2005 Z. z.“) nemusí obsahovať označenie pozemnoknižnej vložky, keďže pozemková kniha v katastrálnom území E. bola zničená vojnovými udalosťami. Právna otázka vzťahu výzvy na vydanie nehnuteľností v katastrálnom území, v ktorom bola pozemková kniha zničená, bola žalobkyňou tvrdená, ako nová, doteraz nevyriešená otázka v praxi dovolacieho súdu.

14. Dovolací súd zistil, že žalobkyňa výzvou zo dňa 13. apríla 2006, doručenou žalovanému 21. apríla 2006) vyzvala žalovaného na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam v katastrálnom území

Chľaba. Vo výzve sa uvádza: „ Rímskokatolícka cirkev, Bratislavsko-trnavská arcidiecéza ako oprávnená osoba vyzýva Vás podľa § 5 ods. 1 zákona ako povinnú osobu na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Chľaba, ktoré tvoria lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním ako aj na vydanie investičných lesných ciest a ich častí, ktoré boli vybudované z prostriedkov štátu. Nehnuteľnosti sú špecifikované v doložených prílohách nasledovne :

- zoznam parcel pôvodného vlastníka Ostrihomskej kapituly,
- výkaz revízných cirkevných majetkov podľa vlastníkov a podľa jednotlivých kat. území,
- zoznam parcel určených na vykúpenie a ocenenie Štátneho pozemkového úradu v Nových Zámkoch podľa kat. území a podľa druhov pozemkov,
- Vyhláška Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy č. B 1767/1948-I/B o zamýšľanom prevzatí majetkov čsl. štátom,
- Potvrdenie Správy katastra Nové Zámky o neexistencii pozemkovej knihy v kat. území Chľaba“.

„....Výzva sa vzťahuje aj na tie hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s lesnými pozemkami a na investičné lesné cesty a ich časti, ktoré neboli zapísané v pozemkovej knihe ani v katastri nehnuteľností“.

15. Dovolací súd z obsahu spisu ďalej zistil, že Správa katastra Nové Zámky listom zo dňa 28.05.2007 zn. 2914/07, K2 1056/07 Okresnému súdu v Nových Zámkoch k spisovej značke 10/92/07 oznámila, že : „ V súvislosti s Vašou žiadosťou zo dňa 4. 5. 2007 doručenou dňa 9. 5.2007 v právnej veci navrhovateľa: Rímskokatolícka cirkev Bratislavsko-trnavská arcidiecéza proti odporcovi: Slovenský pozemkový fond Bratislava a spol. o vydanie nehnuteľností Vám oznamujeme, že pre katastrálne územie E. správa katastra nearchivuje pozemnoknižné vložky, pretože pozemková kniha bola vojnou zničená. Právne vzťahy k Vami požadovaným parcelám boli v katastri nehnuteľností založené v rámci spracovania Zjednodušeného registra pôvodného stavu (ďalej len ZRPŠ) a Registra obnovennej evidencie pozemkov (ďalej len ROEP).“ V závere listu sa uvádza, že: „Vô vyššie citovaných LV, ktoré Vám v prílohe listu zasielame sú zapísaní vlastníci tak ako boli zistení v rámci zostavovania ZRPŠ a ROEP, pričom vlastníctvo SR v správe SPF, Obce E. a SR - Lesy š.p. Banská Bystrica bolo do nich vpísané na základe vyššie citovaných rozhodnutí o schválení ZRPŠ a ROEP“.

16. Podľa § 2 ods.1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) kataster nehnuteľností (ďalej len "kataster") je geometrické určenie, súpis a popis nehnuteľností. Súčasťou katastra sú údaje o právach k týmto nehnuteľnostiam, a to o vlastníckom práve, záložnom práve, vecnom bremene, o predkupnom práve, ak má mať účinky vecného práva, ako aj o právach vyplývajúcich zo správy majetku štátu, zo správy majetku obcí, zo správy majetku vyšších územných celkov, o nájomných právach k pozemkom, ak nájomné práva trvajú alebo majú trvať najmenej päť rokov (ďalej len "právo k nehnuteľnosti").

17. Podľa § 2 ods.2 zákona č. 162/1995 z.z. (katastrálny zákon) Kataster tvoria katastrálne operáty usporiadané podľa katastrálnych území.

18. Podľa § 8 ods.1, písm. e) zákona č. 162/1995 Z.z. Katastrálny operát tvoria dokumentačné materiály potrebné na spravovanie katastra a obnovu katastrálneho operátu. Katastrálny operát sa vedie v papierovej podobe alebo v elektronickej podobe. Katastrálny operát obsahuje tieto časti: pozemkové knihy, železničnú knihu a ich operát; pozemkové knihy a železničná kniha slúžia ako zdroj údajov o katastrálnych územiach, parcelách, vlastníkoch a o právach k nehnuteľnostiam.

19. Podľa § 8 ods.4 zákona č. 162/1995 Z.z. Pozemkové knihy a železničná kniha sú dokumenty s trvalou dokumentárnou hodnotou.

20. Podľa § 67b ods.1 zákona č. 162/1995 Z.z. Obnovu katastrálneho operátu začne právnická osoba zriadená úradom alebo iná osoba na návrh okresného úradu so súhlasom úradu. Cieľom obnovy katastrálneho operátu je vyhotovenie nového súboru geodetických informácií a nového súboru popisných informácií katastrálneho operátu.

21. Okresný úrad v Nových Zámkoch, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

schválil register obnovenej evidencie pozemkov pre katastrálne územia Chľaba rozhodnutím č. OPPLH-00220-2003/006555/AV zo dňa 6. novembra 2003.

22. Dovolací súd konštatuje, že skutková a právna situácia žalobkyne v konaní pred Okresným súdom Nové Zámky sp. zn. 10C/92/2007 je odlišná od výziev žalobkyne v iných katastrálnych územiach, kde pozemková kniha bola zachovaná, a bolo náležité žiadať od žalobkyne aby označila žiadané nehnuteľnosti aj údajmi pozemnoknižných vložiek a realizovala tak svoje dôkazné bremeno (napr. nehnuteľnosti v kat. úz. E., rozsudok OS Nové Zámky sp. zn. 9C/75/2007 zo dňa 10.12.2007, ktorý je pripojený v spise na čl. 306).

23. Vychádzajúc z uvedeného skutkového a právneho stavu mal dovolací súd za to, že zničenie pozemkovej knihy vojnovými udalosťami v kat. úz. E., neumožňovalo uviesť údaje o pozemnoknižných vložkách vo výzve na vydanie nehnuteľností zo dňa 13. apríla 2006. Žalobkyňa nemohla plniť svoje dôkazné bremeno ohľadne zápisov pozemnoknižných vložkách z objektívnych okolností. Register obnovenej evidencie pozemkov bol schválený až rozhodnutím Okresného úradu v Nových Zámkoch, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. OPPLH-00220-2003/006555/AV zo dňa 6. novembra 2003. Obnovená evidencia pozemkov teda v čase výzvy neexistovala.

24. Pokiaľ ide o aplikáciu nálezu I.ÚS 12/2010-47 zo dňa 7. júla 2010, o požiadavke určitosti výzvy a minimálnej konkretizácie nehnuteľností, právny záver vychádza zo skutkového stavu, ktorý ústavný súd uviedol na s. 3 : „Sťažovateľ dňa 27. 4. 2006 vyzval podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej ako „zákon č. 161/2005 Z. z.“) povinnú osobu na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, pôvodne zapísaných a vedených v pozemkovoknižných vložkách č. XX, XXX, XX, XXX v katastrálnom území S. a v pozemkovoknižných vložkách č. XXX, XXX v katastrálnom území M... určil dôvod prechodu vlastníctva na štát odkazom na § 3 zákona č. 161/2005 Z. z.“. Z uvedeného je zrejmé, že pozemnoknižné vložky boli sťažovateľkou označené a nález nevychádza zo skutkovej situácie, ktorá je porovnateľná so situáciou v tomto konaní, keďže pre katastrálne územie Chľaba správa katastra nearchivuje pozemnoknižné vložky, pretože pozemková kniha bola vojnou zničená.

25. Dovolací súd súčasne poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu zo dňa 31. mája 2012 vo veci Vasiliev a Doycheva proti Bulharsku (č. 14966/04), ktorého skutkové okolnosti sa týkajú reštitúcie poľnohospodárskych pozemkov, kde súd konštatoval porušenie čl. 1 protokolu 1 k Dohovoru a v bode 39 uviedol : „Avšak, keď zmluvný štát, po tom, čo ratifikoval Dohovor vrátane Protokolu č.1, prijme legislatívu, ktorá ustanoví úplnú alebo čiastočnú reštitúciu majetku skonfiškovaného podľa predošlého režimu, taká legislatíva môže spôsobiť vznik nového vlastníckeho práva chráneného článkom 1, Protokolu č. 1 pre osoby, ktoré spĺňajú podmienky na reštitúciu....“. Z uvedeného je zrejmé, že ak štát prijme legislatívu na reštitúciu majetku, musí byť táto legislatíva i jej aplikácia v súlade s Dohovorom.

26. Dovolací súd má za to, že aplikácii zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam nemôže brániť skutočnosť, že pozemnoknižné vložky boli zničené.

27. Na záver dovolací súd uvádza, že neuniklo jeho pozornosti, že k žiadosti o navrátenie vlastníctva z apríla 2006 sú v spise pripojené listy vlastníctva z roku 2007, čo logicky v danom čase neprichádza v úvahu, avšak z ďalších vykonaných dôkazov (viď korešpondencia správnych orgánov) vyplýva, že zoznam parciel, na ktorý sa žalobkyňa odvoláva v jej žiadosti bol pravdepodobne pripojený. Uvedenej skutočnosti súdy nižších inštancií nevenovali dostatočnú pozornosť.

28. V ďalšom konaní preto odvolací súd bude vychádzať z Registra obnovenej evidencie pozemkov pre katastrálne územia Chľaba rozhodnutím č. OPPLH-00220-2003/006555/AV zo dňa 6. novembra 2003. Účelom zákona je odstrániť majetkové krivdy spôsobené cirkvám a prílišný formalizmus môže brániť

naplneniu účelu zákona.

29. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.